

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ МОДЕРНІЗАЦІЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ФІЗКУЛЬТУРНОГО ПРОФІЛЮ

Бишевец Н.Г., Хабинець Т.О.

Національний університет фізичного
виховання і спорту України

Анотація. У статті розглядаються проблеми, які пов'язані з підготовкою висококваліфікованих фахівців з фізичного виховання і спорту, і пропонуються напрями модернізації магістерської підготовки на прикладі підготовки магістрів за напрямком «Біомеханіка спорту». Метою розробленої програми є забезпечення фундаментальної підготовки висококваліфікованих фахівців.

Ключові слова: модернізація, адаптація, магістерська підготовка, концепція.

Аннотация. Бишевец Н.Г., Хабинец Т.А. Основные направления модернизации магистерской подготовки в учебных заведениях физического профиля. В статье рассматриваются проблемы, связанные с подготовкой высококвалифицированных специалистов по физическому воспитанию и спорту, и предлагаются направления модернизации магистерской подготовки на примере подготовки магистров по направлению «Биомеханика спорта». Целью разработанной программы является обеспечения фундаментальной подготовки высококвалифицированных специалистов.

Ключевые слова: модернизация, адаптация, магистерская подготовка, концепция.

Annotation. Bishevets N. G., Habinets T. A. The concept to modernizations master preparation in educational institutions of the athletic profile. This paper is considered problems, which connected with to pertain of preparation of specialist on physical education and sport and concept is offered to modernizations preparation of master on example of preparation master on direction "Biomechanic of sport". The purpose of the developed program is maintenance of fundamental preparation of highly skilled experts.

Вступ.

На сучасному етапі розвитку суспільство відчуває дефіцит у висококваліфікованих фахівцях для всіх ланок системи фізичної культури і спорту. Головною метою професійної фізкультурної освіти залишається підготовка конкурентоздатних фахівців на підставі реального попиту на їхні послуги [2]. У зв'язку з цим фахівцями вивчається й аналізується як досвід закордонних колег, так і наробітки, отримані вітчизняними науковими школами в результаті експерименту з упровадження дворівневої системи освіти. Підготовка магістрів з фізичної культури і спорту реалізує освітньо-професійні програми, які орієнтовані на підготовку фахівців для науково-дослідної і педагогічної діяльності, а також на практичну роботу в галузі наукомістких технологій. На підставі вивчення різних програм, що розроблюються і реалізуються в різних вищих навчальних закладах, нами встановлено, що загальні цілі програм підготовки магістрів фізичної культури припускають подальший розвиток теоретичних знань, подальший розвиток професійної майстерності, який пов'язаний з різними професійними навичками, а також сприяють розвитку особистості відповідно до її індивідуальних інтересів.

На думку фахівців, основна ідея модернізації процесу магістерської підготовки полягає в тому, щоб створити умови, що дозволяють студентам розвивати креативне мислення, творчо осмислювати й опанувати інноваційні технології фізичного виховання, створити педагогічну систему, що дозволяє досягти сучасної якості підготовки фахівця нового типу [4]. У наш час відбувається пошук нового концептуально-методологічного підґрунтя стандартів нового покоління, що гармонійно поєднують у собі досягнення попередніх версій із сучасними запитами [1]. Нова парадигма освіти орієнтує педагогічне співтовариство на адаптацію педагогічного процесу до соціальних умов і запитів населення і роботодавців [3], вимагає нових підходів як в організації навчального процесу, прийомах і методах викладання, так і в підборі змісту навчання.

За сформованих обставин організація підготовки магістрів і зміст цієї підготовки вимагає пильної уваги фахівців і узгоджених зусиль для досягнення достатньої якості навчання, що задовольняє інтелектуальні очікування учнів і вимоги держави до висококваліфікованих фахівців.

Робота виконана згідно зведеного плану НДР у сфері фізичної культури і спорту на 2006-2010 роки за темою 1.2.1. «Реформування вищої фізкультурної освіти в контексті Болонської інтеграції».

Формулювання цілей роботи.

Мета роботи - виділити основні напрямки модернізації магістерської підготовки в навчальних закладах фізкультурного профілю.

Результати досліджень.

Із нагромадженням досвіду роботи магіст-

ратури відбувається модернізація структури і змісту чинних програм. У наш час існує кілька глобальних напрямків, на які, насамперед, варто звертати увагу при розробці концептуального підґрунтя удосконалення підготовки магістрів, а саме: кредитно-модульні технології навчання, різнопланове використання інформаційних технологій у навчальному процесі, а також інноваційний підхід до організації дослідницької роботи учнів. Розглянемо докладніше кожну зі складових. З одного боку, перехід на кредитно-модульні технології навчання призводить до збільшення частки самостійної роботи учнів, що сприяє підготовці самодостатнього фахівця в галузі фізичного виховання і спорту, здатного приймати нестандартні рішення і знаходити нетривіальні розв'язання дослідницьких і педагогічних задач. З іншого боку, інформатизація освіти вміщує сукупність розроблених теоретичних концепцій і технологій комп'ютерного навчання, а також сукупність педагогічних методів із застосування як засобів навчання комп'ютерів та іншої електронної техніки для передачі й обробки навчальної інформації, що орієнтує учня на пошук потрібної інформації і її подальше опрацювання [5]. На етапі становлення нової системи фізкультурного освіти фахівці вважають найбільш доцільним такий підхід вищого навчального закладу до організації магістерської підготовки: проведення роботи за кількома актуальним напрямками; ретельне відпрацювання програм, спираючись на наявні вітчизняні наукові школи і закордонний досвід колег; розподіл напрямків підготовки між різними вищими фізкультурними навчальними закладами, здатними щонайкраще організувати процес навчання за обраними програмами [6]. Також інноваційні підходи в організації дослідницької діяльності припускають націлювання магістрантів на підготовку публікацій, доповідей, особисту участь в експериментальній діяльності і всебічний аналіз результатів досліджень.

На підставі вивченої науково-методичної літератури, а також у результаті систематизації й узагальнення передового педагогічного досвіду нами виділені основні напрямки модернізації магістерської підготовки.

Основні напрямки модернізації магістерської підготовки.

1. Кредитно - модульна організація навчальної діяльності магістрів; підвищення ролі самостійної роботи учнів.
2. Використання інноваційних технологій навчання, що включають широке використання інформаційних технологій і ресурсів Інтернет у навчальному процесі.
3. Забезпечення адаптації навчальної діяльності магістрантів до умов професійної діяльності, використання такої форми підготовки як «Стажування», що припускає проведення практики по напрямках магістерської підготовки.
4. Поновлення змісту навчання; висвітлення інноваційних технологій, що використовуються в об-

Таблиця 1.

Структура змісту підготовки магістрантів, які навчаються за напрямком «Біомеханіка спорту»					
№ №	Назва дисциплін	Умовні позначки			
		Σ	л	пр	срс
1	Обчислювальна техніка	180	18	58	104
2	Кінезіологія	90	10	20	60
3	Вікова біомеханіка	72	6	18	48
4	Методи математичної статистики в обробці результатів дослідж. у спорт. - пед. практиці	324	20	88	216
5	Психомоторика	36	2	10	24
6	Кінетика тіла людини	126	10	20	96
7	Технології виміру і реєстрації характеристик тіла і рухової функції людини	54	4	14	36
8	Клінічна біомеханіка спорту	36	6	6	24
9	Спецкурс № 1: «Інформаційні технології у ФВС»	144	10	26	108
10	Спецкурс №2: «ТЗН в реабілітації, рекреації і менеджменті»	54	4	14	36
11	На вибір студентів: Ергономічна біомеханіка	36	2	10	24
	Дидактична біомеханіка				
12	Технології обробки інформації у сп.- пед. практич. з використанням систем управління базами даних	36	2	10	24
	Прикладні аспекти відеоаналізу рухових дій людини				
13	Стажування	270	-	180	90
14	Магістерська робота	270	-	-	270
15	Вища освіта України і Болонський процес	36	10	8	18
	ВСЬОГО:	1764	104	482	1178

У таблиці використано наступні скорочення: Σ – загальна сума академічних годин, відведених на аудиторні і позааудиторні заняття; л – кількість годин, відведених на лекції; пр - кількість годин, відведених на практичні заняття; срс - кількість годин, відведених на самостійну роботу учнів.

- ласті фізичного виховання і спорту.
- Організація і проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень.
 - Комплексний підхід до оцінювання знань, що включає різні типи доказів рівня знань учня: письмові, усні і комп'ютерні опитування (тестування), перевірку практичних навичок (зокрема, на тренажерах, комп'ютерах).
 - Стимулювання науково-видавничої діяльності й активної участі в наукових конференціях і формах.
 - Створення умов для творчого самоудосконалення особистості.

У межах модернізації підготовки магістрів і з урахуванням запропонованих напрямків, нами розроблена робоча програма для магістрантів, які навчаються за напрямком «Біомеханіка спорту» (табл. 1).

Відповідно до розробленої програми слухачі отримують професійну підготовку в таких сферах, як рішення теоретичних задач розвитку концептуального апарату сучасної біомеханіки спорту, експериментальні дослідження й обробка їхніх результатів у спортивно-педагогічній практиці, розробка методів вимірювання і реєстрації характеристик тіла і рухових дій людини, рішення практичних задач біомеханіки у спорті вищих досягнень, масовому спорті, а також у сфері рекреаційної фізичної культури й активного відпочинку.

Висновки.

Магістерська підготовка не тільки припускає, але і вимагає переходу до активних форм навчання, переносу акцентів на самостійну роботу студентів, що сприяє творчому розвитку особистості і вимагає від учнів умінь ставити перед собою задачі і вирішувати їх у міру виникнення. Теоретичні, практичні й особистісні здібності магістра будуть розвиватися в тісному зв'язку з навчанням і підготовкою в галузі фізичної культури, плануванням, удосконаленням і здійсненням навчального плану з урахуванням загальноєвропейського підходу й наявних умов. Метою розробленої програми є забезпечення фундаментальної підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних використовувати теорію і практичні методи біомеханіки спорту в рішенні наукових проблем і практичних задач спорту, фізкультурно-оздоровчої діяльності й активного відпочинку.

Підкреслюючи об'єктивну необхідність перетворення системи вищої фізкультурної освіти, слід зазначити, що представлену робочу програму, яка націлена на модернізацію магістерської підготовки, не слід розцінювати як інваріантну складову системи підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту: у міру нагромадження, вивчення й узагальнення позитивного досвіду, вона повинна творчо розвиватися і збагачуватися.

Література.

- Звонников В.И., Нефедов В.А. От квалификационной модели обучения к парадигме компетентного Образования в России // Непрерывное совершенствование деятельности

- организаций. Семинар 26 – 28 октября 2005.
2. Магин В.А. Контекст модернизации высшего профессионального физкультурного образования. // Теория и практика физ. культуры. — №4.- 2005.
 3. Лобанова Е. В. Формирование новой информационно-образовательной среды вуза: <http://www.psyedu.ru/prview.php?id=33>
 4. Шадриков В.Д. Новая модель специалиста: инновационная подготовка и компетентностный подход // Высшее образование сегодня. – 2004. – № 8. – С. 26-31.
 5. Хуторская Л.И. Избранные педагогические труды // М.: Центр дистанционного образования “Эйдос”: <http://www.eidos.ru/shop/ebooks/220117/index.htm>
 6. Уголькова И.В. Высшее физкультурное образование: современное состояние и перспективы: <http://www.infosport.ru/PRESS/SFA/1999N1-2/index.htm>

Надійшла до редакції 15.02.2007р.